

בשבת כדאמרין בפרק כל גנות דף צ"ב לשםoyal
דעכיד לצניעותא בעלמא הוא דעתך עכ"ל המרדכי,
והלא במקה דשםoyal לא בא להתייר שום איסור
אלא רשות גמורה עשה מחיצה, ואם בלי פרישת
הטלית היה אסור לאנשים ונשים לשימוש הדירה מה
ראיה יש שם, ועוד שאינו גופל עליו לשון צניעותא
בעלמא ועיין בדברי הרמב"ם בפרה"מ למסכת סנהדרין
פרק ז' שכתנו לעמלה. אלא בודאי לא דברו לעניין
מחיצת עורת נשים, ואדרבה אסור לעשותה בשבת
שהיא באה להתייר חפלה. וצריך להיות בה דין מחיצה
मבדלת רשות ולא מחיצה שהגדים בוקעים תחתיה
או שאינה עומדת ברוח מצויה.

יהודיה הרצל הנקי

רב אורי

שכתב בשווית מהרי"ל סימן נ"ג ובמנוגים בהלכות
ראש השנה ובחולות יומ כפור. ואם כן פרישת
הטלית בשעת הדרשה אין לה עניין למחיצות עורת
נשים שהיו קיימות וקבועות, ואפשר שהדרשה כלל
לא התקיימה בבית הכנסת. וכן מוכח לשון לגניעותא
שהביאה מהררי"ל שמשמע שהוא סلسול ורשות
שהגהו בעצמן, ואם להבדיל עורת נשים מעורת
గברים מה עניין רשות יש בדבר. ומוכח כן במרדי
שכתב כל מחיצה שאינה לצניעות בעלמא אסור
לעשה בשבת וראיה מפרק בתרא בערובין דף ק"ב
הנהו דברי זהוו בי רב הונא דבריהם בעו טולא
ובכליא בעו אוירא אותו קמיה דרבינא וכו' והני מיili
במחיצה שאינה עשויה לצורך צניעות אבל מחיצה
שעשה לצניעות בעלמא מותר כגון מחיצה שעשוין
בשעת הדרשה בין אנשים לנשים מותר לעשותה

סימן ב

עד בעניין מבדלת רשות בבית הכנסת

להפללה, וכיוון שכן מה איכפת לנו מתרוצים אחרים
סוף סוף אין ראייה ממש.

ביה, א' ר' יוחנן תשליש
לrob של ישוב אחר

גב למלה לי להביא שיטת רשי"יatto שם יש סיוע
לבני המושב להקפיד על הסתרת הראות ולא על
שני רשות, אדרבה מרשי"י לא נלמד הסתרת הראות
כל בשמחת בית השואבה עיין בדבריו בסוכה בד"ה
והקיפו גזוטרא. ולפי הצעיר אפילו מעקה לא היה
בגוזוטרא, ובאמת למה יהיה חיוב מעקה בבית המקדש
שאינו קרו גג ועיין בפרש"י במסכת חולין דף קל"ו
עמדו א', וממה שהיה מעקה בגג ההיכל במסכת
מדות פרק ד' משנה ז' אין ראייה כי יש לומר שכן
נצחטו בהכל בכתב מיד ה', אבל בבניין הגזוטרא
מינצחו וממילא מעקה עצמו אסור מטעם הכל
בכתב, רק יש לדון בדבר ומטעם חמירא סכנתא
מאיסורא ואין זה המקום להאריך בדייני מעקה ואולי
בזהדמנות אחרות. על כל פנים מה שרשם כבחו
בסתם שלרש"י היה שם מעקה אין זה מבואר ולא
משמעותו בפרש"י. ואם נאמר שהיתה גזוטרא נמוכה
שכן לא פרש גובהה יובן היטב, ועיין בפרה"מ

קבלתי מכתבו היום ורק התוරאים שכתב אינם
חוואמים אותה: למרות שאני עסוק בהכנות
לקורס סופרי סת"ם למשקי האזור אני מאושר להשיב
לחביבות שמו הטוב ואני מקווה שאוכל למלא את
רצונו.

ברם אני רואה שבועה במה שכבדו כתוב כאילו לא
הוכחותי שמחיצת בית הכנסת צריכה צריכה שני רשות
ושעליה להויסף ראיות, כי נהפוך הוא לע"ז כיון שלכל
בתיה הכנסת הידועים לנו עד ימינו היו בשני רשות
בין עורת נשים לעורת גברים והחל מביחמ"ק, מילא
כל המשנה ידו על התחרותה ועליו להביא ראייה
שאיתנה צריכה שני רשות.

בפרט לא נחבר לי بما השיג עלי בדברי מהרי"ל
בשם רabi"ה וכותב שעורי תרוצים לא גנעלו,
אין זה לעניין כי לא הבאתי דבריהם להוכחה כי אם
لتרח שמשם אין ראייה שלא הצריכו שני רשות

בני בנים

ב

בשעת כניסה ישראל לஸחת בית השואבה עכ"ל שرك בשמה ישבו שם, וכן הוא בהלכות לולב שכח בערב י"ט ראשון היו מתקנון מקום לנשים מלמעלה ולאנשיים מלמטה עכ"ל שלשו מתקנים פרשו קביעה מקום והוראה ולא בנין הגזוטרא שהיתה שם מקודם לשיטתו, וגם אילו היה מדובר בשיטה איו עשית מקום לאנשים היהת שם. ואם בחג הסוכות היו קובעים מקום הנשים בגזוטרא אבל בשאר ימות השנה לא נקבע מקום שם, והוא שכח בהלכות סוטה פרק ג' הלכה ה' ומקבץן עליה קבוע גדול של נשים שכל הנשים הנמצאות שם ח比亚ות לראותה וכו' וכל איש שיחפש לבא ולראותה יבוא ויראה והיא עומדת ביןיהן וכו' עכ"ל שה היה בעורת נשים כנגד שער המזרח של העוזרת כמו שכח מוקדם שם. וכך שסתם נשים לא היו עכ"ל ופשוט שם לא מדובר בשיטה, נלמד גם כן לתקנה סופית התקינו שייהיו נשים יושבות למלטה וכו' עכ"ל שאינה מדברת בשיטה אלא בקביעת מקום להטנת הרמב"ם וב חג הסוכות בלבד, וזה שלא כדברי הגראי קווק ז"ל במאמר ראיינו בירחון, "בית הלנסת". תש"ח.

אבל אין בכוחו צריך לכל זה, כי גם בלי זה הוכחה שלשיטת הרמב"ם במשנה תורה בעין שני רשות ושהפלו בפרה"מ מודה שציריך גם כן שני רשות אלא שהוסיפו על זה הסתרת הראות בתקנה השלישית. ורק בכוחו כתוב ובשם (רב אחד) שליט"א ובשם הגור"ם פינשטיין שליט"א שצרכיהם שלא היה קלות ראש ותו לא מיידי, ולא הבנתי מה חרואה בזה, כי זו פשוטות הסוגיא במסכת סוכה ועליה כתוב הרמב"ם את דבריו ואם על כל זה הציריך שני רשות הרי טבר דבעי שני רשות למנוע קלות ראש וגם אין נציריך שני רשות למנוע קלות ראש. מה תאמר שאין ציריך אלא להסתיר הראות כפרה"מ, הא הוכחה שגם מפרה"מ אין ראייה כלל עבי גם שני רשות, אבל על כל פנים משנה תורה עיקר וגם הבאתו סמכין למזה שהרמב"ם היה ציריך לחזור בו מפרה"מ בין בסיבת התקנה בין בכלל ציור הגזוטרא, עיין היטב ומה שכחתי. וכן שותא דמר לא הבנתי וגם מרוב ספקותיו לא העליתי דבר ברור מהי דעתו

לרבמ"ם למסכת אוותות פרק י"ד שנראה מדבריו שתמתו זיזים אינם יותר מי"ב טפחים מן הארץ, ואף השינה האחרונים על פרושו עדין אפשר שכן היא המציאות של זיזים שהם נומכים. ולפי זה יובן למה שינה רשיי מלשון הבריתא וכותב שנשים עומדות ורואות עכ"ל, שכיוון שהגזוטרא הייתה נומכה לא יכול לראות בישיבה.

והנה לשיטת רשיי הגזוטרא לא החקימה אלא בשבוע של חג הסוכות וכמו שכח גם כבודו, וכן הוא לשיטת המאירי במסכת סוכה שם. והוא בורכא לדברי כבודו, שאם כן לא נלמד מחיצת בית הכנסת משמחת בית השואבה, וממה נלמד אם לא מעצם עורת נשים בביהם⁴ שם היה שני רשות משאר עורות ומהחיל. גם יש לדעת שלשיטת הרמב"ם גם כן אי אפשר ללמוד מחיצת תפללה משמחת בית השואבה, וכן שהסבירתי שיטתו בקהלות ראש והבאתי מראת מקומות באחרונים שקשורה לשמחה דוקא ומילא מה עניינה לתחפילה*. ולרבמ"ם בימי הסוכות גוף וא לא השתמשו בגזוטרא אלא בשעת שמחה ולא במצוות הקהל, שכן בהלכות הגינה פרק ג' הלכה ד' כתוב ומביין בימה גדולה וכו' ומעמידים אותה באמצעות עורת נשים והמלך וכו' וכל ישראל העולים לחג מתקבציין סביביו עכ"ל הרי שלא היה בגזוטרא, וכיין בספר עיר הקודש והמקדש במקום שציגתי ונראת שמכאן מקומו.

ואיפלו אם חומר ששאנו מצות הקהיל ושם שמעות הכתוב היא שייהיו כולם במישור אחד ולא נשים למלטה ואנשיים למטה, עדין מבואר משלו פרה"מ במסכת מדות שכח בדי שיבתו מהן הנשים

* (הנעה) זכר לדבר בכמה ישיבות ש疵וריות הנשים מאחרוי וילו בעליה כל השנה ובשנתה תורה מורידים ווילגנות בשעת הקפותה ואם נלמד מדיין שמחת בית השואבה איפכא מסתברא שיש להסתיר יותר בשעת שמחה. [כתב הגמוי זילח"ה בתשובה, ע"ד מהיצה אם עורת נשים היא למלטה, זכרוני מכמה ערים בדורטיא לא דקדכו שתהא מהיצה גבולה כיון שהיא למלטה, ובכון שיעשו וילו למלטה אם מהיצה נומכה שבשעת החזרך מגביהין אותו עכ"ל]. אלא ציריך לומר שהוא שנהגו כל השנה הוא מנהג לצניעותא בעלמא ואני נלמד מהמקדש ולא נהנו אלא בשעת תפלה.

להגביה המחיצה אם רואה שאינו אפשר לו לשכנעם להגביה ואין דרך אחרת, שיכל להתפלל שם. ופושט שהצרכו שני רשות, שם אין הסתרת הראות כנהוג מדור דור וגם אין הבדלת רשות, מהיץ י' טפחים מיי עבידתה.

הגה אם רוצה לבדוק להעמק בעניינים אלה יתעניין בחיש שבן יכולות ראש לבין לשונות ולא היו מעורבין בגורם ובתוספתא ברישא וכטיפא וכו', וכן בחיש בין פסק וספדה הארץ משפחות משפחות וגוי לבין עניין יכולות ראש לשיטת הרמב"ם לחוד ולשיטת רש"י לחוד ופרש הפסוק זהה האם הוא מורה על מהיצה אם לאו, וכעת אזכיר, בברכה.

יהודה הרצל הנזקן

רב אורי

בעצמו בגזען, גם מה שיטים לחלק בין בית הכנסת ארעי לבית הכנסת קבוע אינו כן לע"ד, שאם בעי שני רשות מעיקר דין מהיצה נבעי בין בארעי בין קבוע ואם לאו גם בקבוע לא לביעי, אותו המازיכים הסתרת הראות מבדילים בין ארעי לקבוע.

גם אגלה לו מה שראיתי ושמעת מגאנוי ארצי, שהודיע נאמנה שהגר"ד סולובייציק שליט"א כמה פעמים התיר תפללה במחיצה בת י' טפחים בשעת דחק גדול. ומעשה היה כאשר יצתקי מים על ידי מוויז'ו הגאון האדיר ציס"ע הר"א הענקין וצלה"ה ושאלחו לגבי בית הכנסת בבית ספר תיכון שעמדו הבנים מקדרמה והבנות מאחור ומהיץ י"א טפחים ביניהם בתפלות המנחה, ולא אמר לא איסור ולא היתר אבל נתן רשות לרוב השואל אחריו שיתפלל

סימן ג

מחיצה בבית הכנסת האם מן התורה או מדבריהם

ובשו"ת אגרות משה שם האריך להקשוט על המהר"ש"א ולסתור את דבריו מסכת חולין דף פ"ג עמוד ב' שפטו שוחטי עופות במקדש מכוסוי דם מטעם הכל בכתב מיד ה' וגוי ולא תרצו שלהפריש מאיסור עשה של כתוי דם יהיה מותר להוסיף עפר על המזבח לצורך הכוסוי, שמע מינה שגמ כדי להפריש מאיסור אסור להוסיף על בניית המקדש. אבל לע"ד אין כאן השגחה על המהר"ש"א כי סבורה גROLJE יש לחלק בין כתוי דם לבין בנין מהיצה, שכיוון שצווה הקב"ה על שחיטת העופות, וידעינו שצורך כתוי דם ואף על פי כן מסר מודות הבית לדוד ואיסור הכל בכתב ולא הניח מקום לצבירת העפר לכוסוי הדם הנזכר מעבודת הרוי סבר וקבל וכזו במפורש לא להשגיח בכתוי. אבל להפריש מאיסור בשאר דברים שאין הכרה תוכאות עובדות המקדש לא הי צווה שלא להוסיף על הבניין באופןם, וכן בנית גוזורתא למנוע התערבות אינה כמפורט שלא לעשות כן, שהרי לא היה מוכראה שלא יועל מה שהניבו בתחילת נשים מבוגרים ונשים מבוגרים ורק מלחמת הנسبות הצרכו לגוזורתא, ושלא כתוי

כ"ה, ה' אלול תשל"ו
לרב אחד

גהניתי קיבל מכתבו, ורק מה שהחומר את פקדון הנהלת הישיבה, מאי היה ראוי למשרה זו ומה שלא רדף אחריה רק הוסיף לו כמותו. ולעתיד בודאי ידו נטויה.

מה שכתב בבודו שגם לדעת ש"ת אגרות משה צריכים שני רשות, לא מצאתי כן בדבריו. ומה שהוקשה לבודו מה הטעם שהתקינו שני רשות, אפתח במא שנראה מלשון מכתבו שענין מהיצה הוא מדבריהם ושלא כמו שכתב בשוי"ת אגרות משה חלק אורח חיים סימן ל"ט שהוא מדאוריתא. בות צדק בבודו מאי לע"ד שכן ממשימות פרשי"י במסכת סוכה דף נ"א עמוד ב' בר"ה קרא אשכחו שצורך להבדיל אנשים מנשים ולעשות גדר בישראל שלא יבואו לידי קלקל עכ"ל, וכן כתוב בmaharsh"א וזה התקן לא היה צריך עובדות המקדש אלא לאפשרי מאיסור דעתו לא הוה בכלל הכל כתוב מיד ה' וגוי עכ"ל.